

ROSENLUNDS HERRGÅRD OCH ROSARIET

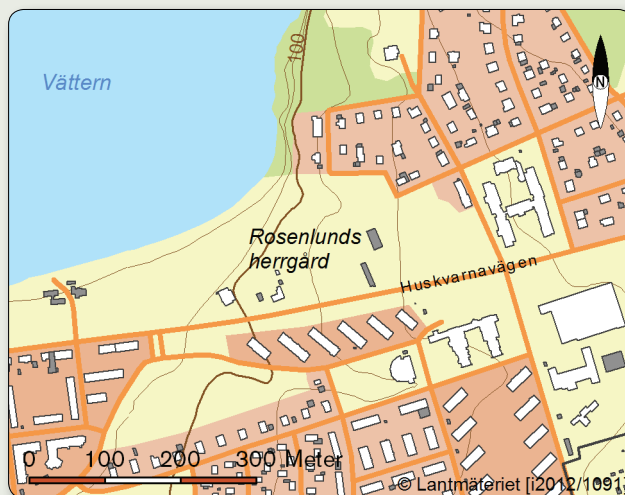
Rosenlunds gustavianska herrgård är en av Jönköpings mest kända äldre byggnader. Den är vackert belägen med vid utsikt över Vättern. Gården är en god representant för de lantställen som tillkom kring staden under 1700-talet. Huvudbyggnaden stod färdig 1788 och byggherre var Gustaf Mauritz Posse, vice president vid Göta hovrätt. Posse var känd som något av en reformator inom svenskt lantbruk och Rosenlund kom att utvecklas till en mönstergård i regionen. Egendomen stannade länge inom släkten, men ägs av Jönköpings kommun sedan 1936. I dag är interiören försedd med väggmålningar och kakelugnar hav hög kvalitet. Nära huvudbyggnaden ligger en inspektorsbostad som uppfördes 1845.

Väster om huvudbyggnaden fanns tidigare en parkanläggning från sent 1800-tal. Den vidsträckt trädgården förvildades och växte igen under 1900-talets senare del. Inför ett iordningställande utfördes en kartering med georadar hösten 2010. Det visade sig då att omfattande lämningar efter en ursprunglig gustaviansk parkanläggning fanns bevarade strax under markytan. Fortsatta arkeologiska undersökningar har bekräftat förekomsten av en strikt geometrisk trädgård med parterrer, gångsystem, trädplanteringar, fiskdamm samt ett orangeri. För närvarande diskuteras möjligheten att återställa denna 1700-talspark.

Öster om herrgårdsbyggnaden låg tidigare en nyttoträdgård med fruktträd och grönsaksodlingar. Här uppfördes ett stall för stadens polishästar. Det första rosariet skapades 1978 och har sedan dess byggts om och utökats. Idag rymmer planteringarna omkring 500 olika sorters rosor med fokus på äldre varianter. Rosenlunds Rosarium är idag ett välbesökt utflyktsmål och anläggningen fungerar som regionalt klonarkiv för rosor inom Programmet för odlad mångfald (POM).

Rosenlunds herrgård med den igenvuxna västra parken i maj 2011. Foto: Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 20

HITTA HIT

Anläggningen ligger i Jönköpings östra delar vid Huskvarnavägen 11. Skyltat "Rosenlunds Rosarium".

Koordinater:

N 6404822 / E 453180
(SWEREF 99 TM) // N 57°
46' 58,76", E 14° 12' 45,54"
(WGS84)

Blomsterprakt i Rosariet öster om herrgårdsbyggnaden vid mitten av juli 2012. Foto: Björn Kalin, Jönköpings kommun.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgrändar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställen varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

